

**Απολογισμός
Δράσεων**

ΕΚΠΑΑ

2015

2019

Πρόλογος

Η έκδοση αυτή αποτελεί μια σύντομη παρουσίαση των δράσεων και των έργων του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ) κατά το πρώτο στάδιο της επαναλειτουργίας του την περίοδο 2015-2019. Το ΕΚΠΑΑ, ύστερα από μια ολιγοετή διακοπή της λειτουργίας του, ανέκτησε τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλειά του το 2015 με στόχο την ενεργό υποστήριξη της ελληνικής πολιτείας και τη διαρκή ενημέρωση των πολιτών σχετικά με θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας. Η επαναλειτουργία του, έστω και σε δυσμενείς συνθήκες στελέχωσης, σηματοδοτεί την κρισιμότητα αυτών των θεμάτων σε μια περίοδο που η προσπάθεια οικονομικής ανάκαμψης οφείλει να λάβει υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος.

Στην τελευταία έκδοση για την Εκθεση Κατάστασης Περιβάλλοντος της Ελλάδας (2018), το ΕΚΠΑΑ υπογράμμισε ότι κρίσιμο στάδιο κατά την πορεία οικονομικής ανάκαμψης είναι η αναγνώριση από το σύνολο των κοινωνικών εταίρων ότι το περιβάλλον είναι βασικό στοιχείο ταυτότητας της χώρας και βασικός παράγοντας ευημερίας των πολιτών της. Το μοναδικό φυσικό τοπίο, η πανίδα και η χλωρίδα της χώρας μας, τα νερά, τα βουνά και τα δάση μας είναι αυτά που προσδιορίζουν την ταυτότητα μας διαχρονικά. Χρέος όλων μας είναι η προστασία και η ανάδειξη αυτής της ταυτότητας. Προς αυτή την κατεύθυνση, προχωρήσαμε περαιτέρω με την υλοποίηση μιας σειράς έργων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αναπτύσσοντας συνεργασίες με πανεπιστημιακούς φορείς, ΜΚΟ, τον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Πολλά από τα έργα αυτά είναι αμιγώς περιβαλλοντικής φύσης με σκοπό την προαγωγή της σχετικής γνώσης και τη συνεχή ενημέρωση της πολιτείας. Σταθερή επιδίωξη του φορέα αποτελεί η διάχυση αυτής της πληροφορίας προς το ευρύ κοινό.

Μέχρι σήμερα το ΕΚΠΑΑ έχει βάλει μικρά μόνο λιθαράκια στην προσπάθεια για προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος. Οι δυνατότητες είναι μεγάλες και οι προκλήσεις πολλές, αφού σήμερα δε γνωρίζουμε μόνο το εύρος της περιβαλλοντικής καταστροφής, αλλά και τους τρόπους αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης, της κρίσης βιοποικιλότητας και απώλειας οικοσυστημάτων, της κρίσης πόρων. Είναι στα χέρια όλων μας, το έργο αυτό να γίνεται ολοένα και μεγαλύτερο. Στο πλαίσιο αυτό, είναι κρίσιμη η λειτουργική αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης ώστε ο φορέας να έχει τη δυνατότητα να επιτελέσει ουσιαστικό έργο για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ζωή Βροντίση

Πρόεδρος ΔΣ ΕΚΠΑΑ

Αθήνα, Οκτώβριος 2019

Το ΕΚΠΑΑ

Το Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελεί στρατηγικό σύμβουλο της Ελληνικής Πολιτείας σε θέματα περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης.

Συγκροτήθηκε τον Δεκέμβριο του 2000 και συγχωνεύτηκε με το ΙΓΜΕ τον Νοέμβριο του 2011 και στη συνέχεια επανασυστάθηκε τον Ιούνιο 2015.

Το 2015, μετά την ανάκτηση της διοικητικής και οικονομικής του αυτοτέλειας, το ΕΚΠΑΑ ανέλαβε ενεργό δράση για την υποστήριξη της Ελληνικής Πολιτείας στην κατάρτιση και εφαρμογή ορθών και αποτελεσματικών πολιτικών στους τομείς του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, επικεντρώνοντας τις δράσεις του στα ακόλουθα:

- Την υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος.
- Την υλοποίηση έργων περιβαλλοντικής φύσης.
- Την ανάληψη δράσεων για τη διάδοση της περιβαλλοντικής πληροφόρησης και πολιτικής καθώς και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης.

Συνεργασίες

Για την εκπλήρωση των σκοπών του, το ΕΚΠΑΑ συνεργάζεται με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και δημόσιους οργανισμούς, ερευνητικά κέντρα, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους φορείς που δραστηριοποιούνται στα πεδία αρμοδιότητάς του. Επιπλέον, το ΕΚΠΑΑ συμμετέχει, μέσω εκπροσώπων του, στις ακόλουθες επιτροπές, προς υποστήριξη του έργου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

- Εθνικό Συμβούλιο Υδάτων (Ν 3199/2003, άρθρο 3)
- Επιτροπή Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΕΑΠΕΖ) του ΥΠΕΝ
- Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υπηρεσιών Περιβάλλοντος (Environmental Protection Agency Network)
- Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφοριών και Παρατηρήσεων για το Περιβάλλον (ΕΔΠΠΠ/ΕΙΟΝΕΤ) - Εθνικό Κέντρο Αναφοράς για την Κατάσταση Περιβάλλοντος (National Reference Centre for State of the Environment (NRC – SoE))

Διοίκηση

Το ΕΚΠΑΑ διοικείται από 7-μελές Δ.Σ. τριετούς διάρκειας. Τα μέλη του Δ.Σ. συμμετέχουν ενεργά και ανάλογα με την εξειδίκευσή τους στις δραστηριότητες του φορέα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

- Ζωή Βροντίση, Πρόεδρος (2015 – τρέχουσα περίοδο)
- Αριστείδης Καλπίας (2015 – τρέχουσα περίοδο)
- Δήμητρα Λυμπεροπούλου (2015 – τρέχουσα περίοδο)
- Διονύσιος Ασημακόπουλος (2017 – τρέχουσα περίοδο)
- Κωνσταντίνος Παπασπυρόπουλος (2017 – τρέχουσα περίοδο)
- Χρέη διευθυντή του ΕΚΠΑΑ εκτελεί από τον Οκτώβριο 2016 ο κ. Πέτρος Βαρελίδης.

Έκθεση Κατάστασης Περιβάλλοντος για την Ελλάδα

Με την έκδοση της Έκθεσης Κατάστασης Περιβάλλοντος το ΕΚΠΑΑ στοχεύει στην παροχή σταθερής και αξιόπιστης πληροφόρησης, ώστε όλοι οι κοινωνικοί εταίροι να μπορούν να διαθέτουν επαρκή στοιχεία για να αναλάβουν δράση για την προστασία και την βελτίωση του περιβάλλοντος και ταυτόχρονα της ευημερίας της χώρας. Το ΕΚΠΑΑ υποβάλλει λεπτομερείς πληροφορίες για την κατάσταση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα και παρέχει σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς μια αντικειμενική βάση στοιχείων και πληροφοριών.

Το ΕΚΠΑΑ ολοκλήρωσε τη δράση εκπόνησης της Έκθεσης για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα εντός του 2018, καλύπτοντας τις θεματικές ενότητες:

- Κλιματική Αλλαγή
- Ποιότητα Ατμόσφαιρας
- Ακουστικό Περιβάλλον
- Διαχείριση Υδατικών Πόρων
- Φύση – Βιοποικιλότητα
- Διαχείριση Αποβλήτων
- Οριζόντια Περιβαλλοντικά Θέματα

Για την εκπόνηση της Έκθεσης το ΕΚΠΑΑ συνεργάστηκε με:

- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ) - Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΙΕΠΒΑ) για τις θεματικές Κλιματική Αλλαγή Ποιότητα Ατμόσφαιρας και Ακουστικό Περιβάλλον
- TERRA NOVA ΕΠΕ, για τη θεματική Διαχείριση Αποβλήτων
- Ειδική Γραμματεία Υδάτων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα θέματα αρμοδιότητάς της (Διαχείριση Υδατικών Πόρων)
- καθώς και τις θεματικές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Τον Νοέμβριο 2018 πραγματοποιήθηκε παρουσίαση της Έκθεσης Κατάστασης Περιβάλλοντος στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος.

Στην τρέχουσα περίοδο ολοκληρώνεται η επικαιροποίηση των στοιχείων της έκθεσης κατάστασης περιβάλλοντος, τα οποία θα δημοσιευτούν στην ιστοσελίδα του ΕΚΠΑΑ σε επίπεδο θεματικής ενότητας.

Ειδικό τεύχος Έκθεσης Κατάστασης Περιβάλλοντος της Ελλάδας στον άξονα Περιβάλλον και Υγεία

Εντός του 2020 προγραμματίζεται η έκδοση ειδικού τεύχους της Έκθεσης Κατάστασης Περιβάλλοντος της χώρας στον άξονα Περιβάλλον και Υγεία, που επικεντρώνεται στην επίδραση της κλιματικής αλλαγής και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Το ειδικό τεύχος «Περιβάλλον και Υγεία» θα παρέχει μια γενική εικόνα των προβλημάτων και θα αποτελέσει μεταξύ άλλων ένα εργαλείο ευαισθητοποίησης του κοινού και τεκμηρίωσης για τη λήψη μέτρων διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με κεντρικό στόχο την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Για την εκπόνηση του ειδικού τεύχους ολοκληρώθηκαν τα κάτωθι έργα:

- Σύνταξη Ενότητας «Κλιματική Αλλαγή και Υγεία» με ανάδοχο το Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.
- Σύνταξη Έκθεσης «Επιδράσεις στην υγεία από την ατμοσφαιρική ρύπανση στην Ελλάδα» με ανάδοχο το ΕΛΚΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εθνικό Κέντρο Αναφοράς για τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος

Το ΕΚΠΑΑ είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Υπηρεσιών Περιβάλλοντος (Environmental Protection Agency Network) και αποτελεί εθνικό κέντρο αναφοράς (NRC-SoE) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πληροφοριών και Παρατηρήσεων για το Περιβάλλον (ΕΔΠΠΠ/ΕΙΟΝΕΤ) που συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ).

Το ΕΚΠΑΑ υποστηρίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και του έργου του προς τον Ευρωπαϊκό Οργα-

νισμό Περιβάλλοντος. Σε αυτό το πλαίσιο εκπρόσωπος του ΕΚΠΑΑ (NRC-SoE) συνεργάζεται με τον ΕΟΠ για τη σύνταξη της πενταετούς έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος στην Ευρώπη, η οποία θα εκδοθεί το έτος 2020 (SoER 2020). Το ΕΚΠΑΑ, με την ολοκλήρωση της σύνοψης της Έκθεσης για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα 2018, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, ενημέρωσε σχετικά και τροφοδότησε με το κατάλληλο ψηφιακό υλικό τους αρμόδιους στον ΕΟΠ. Η έκθεση SoER 2020 δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2019.

ΥΠΕΝ & ΕΚΠΑΑ

Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΥΠΕΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΑ για την υποστήριξη σε θέματα κλιματικής αλλαγής

Τον Οκτώβριο 2017 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και του ΕΚΠΑΑ για την εξειδίκευση των όρων υλοποίησης της υποστήριξης του έργου της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ και ειδικότερα της υλοποίησης δράσεων που αφορούν σε θέματα Κλιματικής Αλλαγής. Τα έργα που πραγματοποιήθηκαν βάσει του Μνημονίου Συνεργασίας με το ΥΠΕΝ είναι τα παρακάτω:

- Ανάπτυξη μηχανισμών και εργαλείων παρακολούθησης της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ και των Ευρωπαϊκών Κανονισμών 517/2014 και 1005/2009 (και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης), για τη διαχείριση και σταδιακή απομείωση των Φθοριούχων αερίων του Θερμοκηπίου καθώς και των αερίων που καταστρέφουν τη στιβάδα του Οζοντος.
(23/11/2017 – 30/10/2018)
- Δημιουργία βάσης δεδομένων για τους φορείς εκμετάλλευσης σταθερών εγκαταστάσεων και αεροσκαφών που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 2003/87, όπως ισχύει, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ) αερίων θερμοκηπίου.
(23/11/2017 – 30/09/2018)
- Δημιουργία οδηγού χρηματοδότησης, εκτέλεσης και πιστοποίησης έργων δάσωσης για τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα.
(12/12/2017 – 30/06/2019)
- Πρότυπη δάσωση σε αστικό ή περιαστικό χώρο και εκτίμηση της δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα.
(20/12/2017 – 31/12/2018)
- Παρακολούθηση της Εθνικής Πορείας για την Επίτευξη του 13^{ου} Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.
(28/03/2018 – 31/12/2018)
- Πρακτικός οδηγός για την ομαλή μετάβαση των περιφερειών με υψηλή εξάρτηση από τα στερεά ορυκτά καύσιμα σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο - Η περίπτωση της Δυτικής Μακεδονίας.
(05/06/2018 – 05/12/2018)
- Σύνταξης του εθνικού σχεδίου λογιστικής καταγραφής διαχειριζόμενων δασικών εκτάσεων (National Forestry Accounting Plan - NFAP) και υπολογισμού του επιπέδου αναφοράς δασικών εκτάσεων (Forest Reference Level - FRL).
(7/3/2019 – 6/9/2019)
- Παρακολούθηση της Εθνικής Πορείας για την Επίτευξη του 13^{ου} Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.
(01/04/2019 – 31/12/2019)
- Ενεργειακή επιθεώρηση σχολικών κτιρίων, του πιλοτικού προγράμματος Building checks with pupils και ήπιες προτάσεις βελτίωσης.
(05/06/2019 – 30/6/2019)

Έργα περιβαλλοντικής φύσης

Το ΕΚΠΑΑ προκηρύσσει και εκπονεί έργα περιβαλλοντικής φύσης για την Ελλάδα:

- Υποστηρικτικές Δράσεις για απογραφές και προβλέψεις εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων καθώς και ενημερωτικές εκθέσεις απογραφής σε εφαρμογή της Οδηγίας 2016/2284/ΕΕ (NEC) και της διεθνούς σύμβασης (LRTAP).
(30/06/2017 - 30/04/2018)
- Εκδοση της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε στο έργο της Εποπτείας για τους τύπους οικοτόπων.
(31/07/2017 - 31/12/2017)
- MAES: «Σύνταξη τεχνικού οδηγού χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στην Ελλάδα».
(07/11/2017 - 07/02/2018)
- Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ταμιευτήρα Κάρλας.
(02/08/2017 - 02/12/2017)
- Σύνταξη έκθεσης στην Αγγλική γλώσσα επί των μέτρων παρακολούθησης και προστασίας της θαλάσσιας χελώνας στην Ελλάδα.
(01/09/2017 - 29/09/2017)
- Παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης των ακτών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για τους μήνες Σεπτέμβριο - Οκτώβριο 2017.
(12/09/2017 - 30/11/2017)
- Σύνταξη τεχνικού οδηγού χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στην Ελλάδα.
(07/11/2017 - 07/02/2018)
- Κατασκευή διαδικτυακής εφαρμογής η οποία περιλαμβάνει βάση δεδομένων, με την οποία θα υποστηρίζεται η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Περιβ/κών Επιθεωρήσεων του ΣΕΠΔΕΜ, και εφαρμογή ιστοσελίδας ως σημείο διεπαφής με τον τελικό χρήστη (υπηρεσίες και πολίτες).
(03/11/2017 - 03/03/2018)
- Χρηματοδότηση ανάπτυξης εφαρμογής πληροφορικής για την αυτοματοποιημένη επεξεργασία και παρουσίαση στον πολίτη των μετρήσεων ποιότητας των υδάτων κολύμβησης.
(Συμβατικός χρόνος: 20/12/2017 - 30/06/2018)

- Μέτρηση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου και Αξιολόγηση ποιοτικής κατάστασης υδάτων σε φυσικές και τεχνητές λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας.
(07/12/2017 - 07/06/2019)
- Εκπόνηση του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και απογραφής εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων στο πλαίσιο της Οδηγίας NEC (2016/2284/ΕΕ).
(18/06/2019 - 18/03/2020)
- Υποστηρικτικές δράσεις για απογραφές και προβλέψεις εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων καθώς και ενημερωτικές εκθέσεις απογραφής σε εφαρμογή της Οδηγίας 2016/2284/ΕΕ (NEC) και της διεθνούς σύμβασης LRTAP.
(25/04/2018 - 25/01/2019)
- Πεταλούδες της Ελλάδας: Συνδέοντας την επιστήμη με την κοινωνία.
(01/06/2019 - 30/11/2020)
- Κίτρινο Ψάρι: Προστατεύοντας τα ψάρια και την φύση των ρεμάτων.
(26/6/2019 - 25/12/2020)
- Υποστήριξης της αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιδόσεων της Ελλάδας από τον ΟΟΣΑ.
(6/2/2019 - 31/12/2019)

Δημιουργία οδηγού χρηματοδότησης, εκτέλεσης και πιστοποίησης έργων δάσωσης για τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα

Το έργο έχει αντικείμενο τη δημιουργία ενός οδηγού για τη χρηματοδότηση, εκτέλεση και πιστοποίηση έργων δάσωσης για τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα.

Εμφαση δίνεται στη δημιουργία οδηγιών πιστοποίησης των δεσμεύσεων διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και λοιπών οικοσυστημικών και κοινωνικοοικονομικών υπηρεσιών που παράγονται από τα έργα αυτά.

Σημαντικό κομμάτι του έργου αποτελεί η αξιολόγηση της ανάγκης δημιουργίας κανονιστικής διάταξης για την πιστοποίηση έργων δάσωσης για τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα, εφόσον κάτι τέτοιο δεν καλύπτεται από διαθέσιμα πρωτόκολλα.

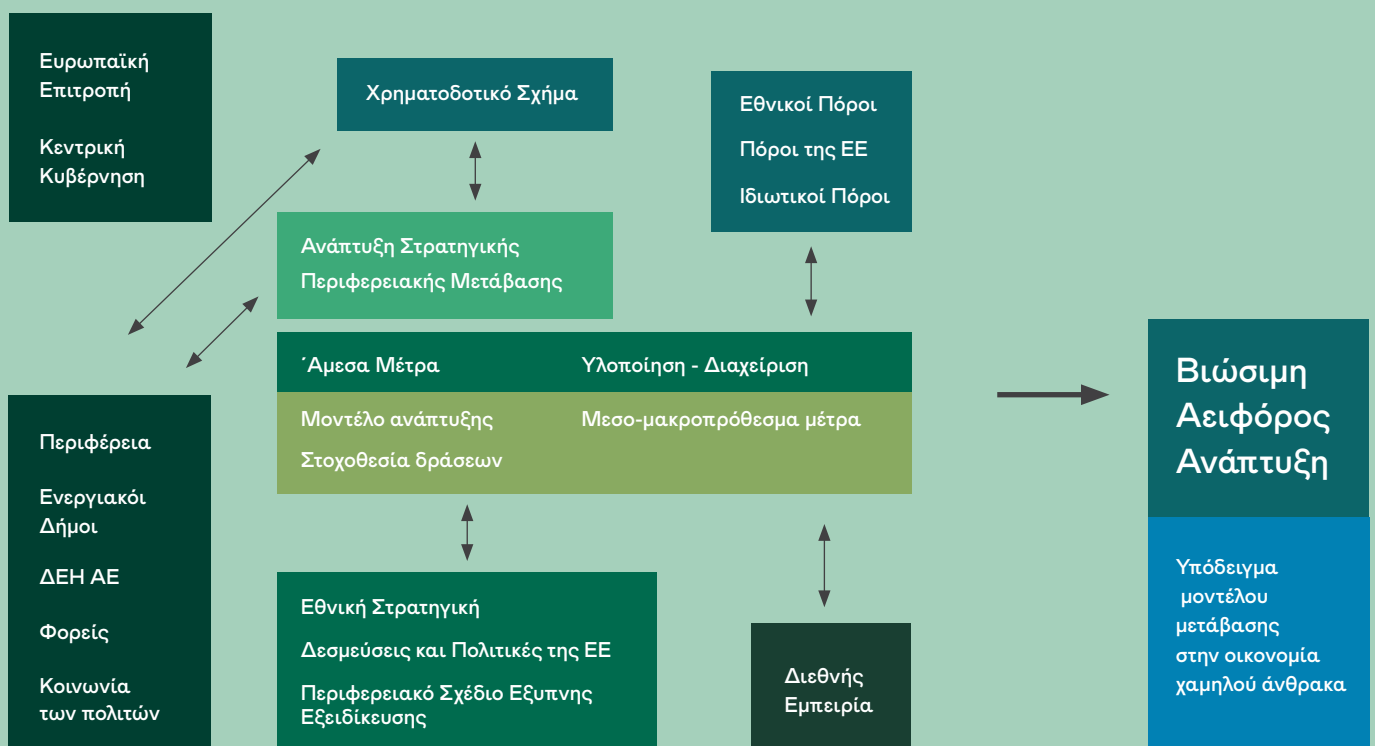
Πρακτικός οδηγός για την ομαλή μετάβαση των περιφερειών με υψηλή εξάρτηση από τα στερεά ορυκτά καύσιμα σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο

Η περίπτωση της Δυτικής Μακεδονίας

Στα πλαίσια της παγκόσμιας πρόκλησης αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της απεξάρτησης από τα στερεά ορυκτά καύσιμα, η περίπτωση της Δυτικής Μακεδονίας είναι περισσότερο από χαρακτηριστική, δεδομένου ότι φιλοξενεί το 80% της εθνικής βιομηχανίας λιγνίτη, ενώ το 40% περίπου της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της περιφέρειας προέρχεται από τις λιγνιτικές δραστηριότητες της ΔΕΗ ΑΕ (εξόρυξη και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας).

Το αντικείμενο του έργου αφορά στην καταγραφή και στην ανάλυση κρίσιμων κανονιστικών, τεχνικών και οικονομικών παραμέτρων που αφορούν την Δυτική Μακεδονία και που σε συνάρτηση με τις σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες στον τομέα της ενέργειας θα οδηγούν σε βιώσιμες δράσεις ανάπτυξης ενός νέου περιφερειακού παραγωγικού μοντέλου. Πιο συγκεκριμένα, αφορά στη θεσμική και διαχειριστική προετοιμασία για την μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας σε καθεστώς χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης, τις τεχνολογικές απαιτήσεις και προοπτικές στην κατεύθυνση μετάβασής της σε καθεστώς χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης, την ανάλυση της προοπτικής του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης στην κατεύθυνση διαφοροποίησης της παραγωγικής βάσης και το σχέδιο στρατηγικής μετάβασής της σε καθεστώς χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης.

Σχηματικά απεικονίζεται η προτεινόμενη διακυβέρνηση του εγχειρήματος της μετάβασης της περιοχής σε καθεστώς χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης, στο πλαίσιο της οποίας αποτυπώνεται και ο ρόλος των δυνητικά εμπλεκόμενων φορέων.

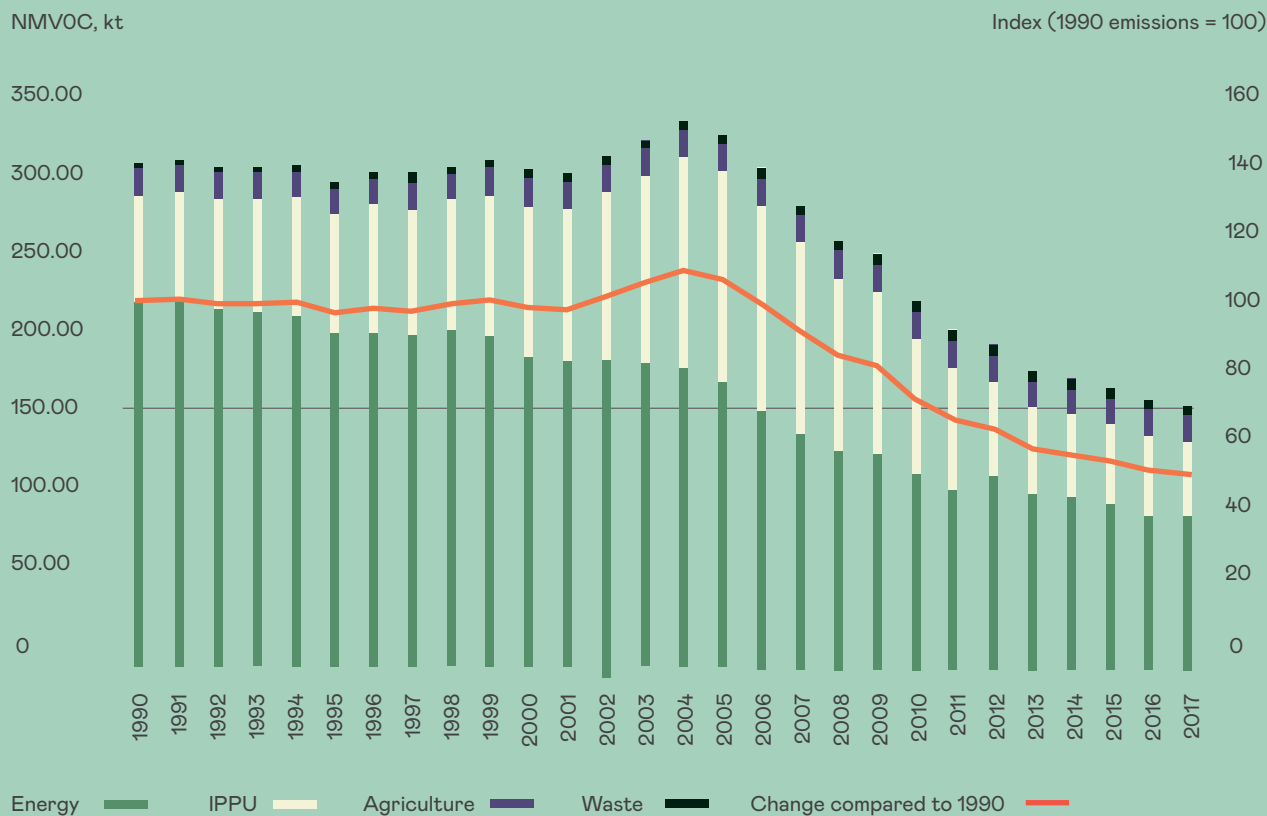
**Υποστηρικτικές Δράσεις
για απογραφές και προβλέψεις
εκπομπών ατμοσφαιρικών ρυπών
καθώς και ενημερωτικές εκθέσεις
απογραφής σε εφαρμογή της Οδηγίας
2016/2284/ΕΕ (NEC) και της
διεθνούς σύμβασης (LRTAP)**

Από το 2017 το ΕΚΠΑΑ υποστηρίζει τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ για την κάλυψη των εθνικών υποχρεώσεων της χώρας σχετικά με τις εθνικές απογραφές εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρυπών και τις προβλέψεις εκπομπών τους, την ενημερωτική έκθεση απογραφής τους, καθώς και την κατάρτιση του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης στο πλαίσιο της Οδηγίας NEC, της σύμβασης LRTAP και την εθνικής νομοθεσίας. Δείτε περισσότερα [εδώ](#).

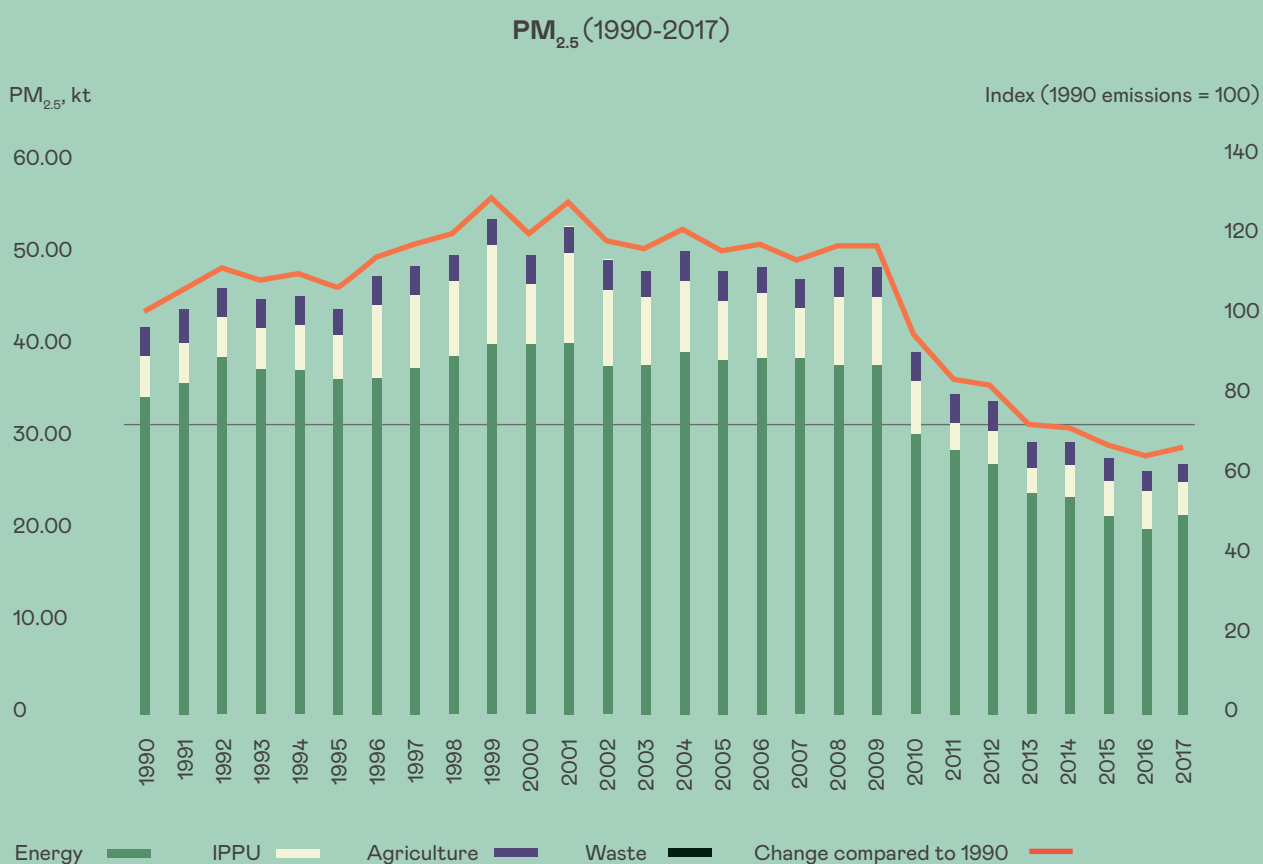
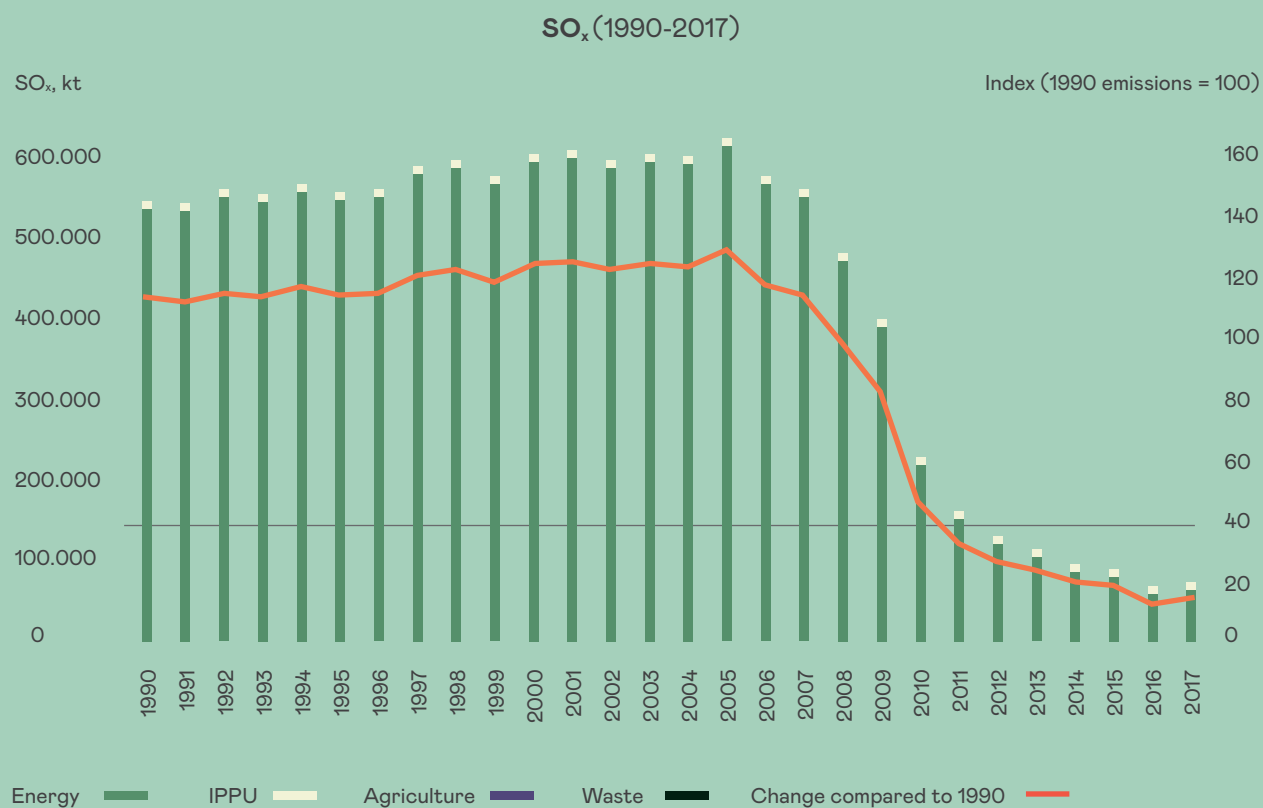
Πρόσθετο αντικείμενο των δράσεων αποτελεί η συνεχής υποστήριξη του ΥΠΕΝ στη διαδικασία της διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με το Centre on Emission Inventories and Projections, κατά την εξέταση των δεδομένων των ανωτέρω υποχρεώσεων μετά την υποβολή τους.

Συμφωνα με τα απογραφικά δεδομένα του 2017 που υποβλήθηκαν το 2019, καθώς και τις σχετικές προβλέψεις, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν οι εθνικοί στόχοι του 2020 για τους ρυπούς οξείδια του θείου (SO_x), οξείδια του αζώτου (NO_x), αμμωνία (NH_3) και λεπτά αιωρούμενα σωματίδια ($\text{PM}_{2.5}$), ενώ για το ρυπο μη-μεθανίου οργανικές ενώσεις (NMVOC) δεν διαφαίνεται επίτευξη του τιθέμενου στόχου, αν και οι προβλεπόμενες εκπομπές δεν απέχουν σημαντικά. Όσον αφορά τους εθνικούς στόχους του 2030, οι εκπομπές όλων των αέριων ρυπών προβλέπονται να είναι εντός των τιθέμενων εθνικών δεσμευσεων εφόσον εφαρμοστούν τα αναγκαία μέτρα, ιδιαίτερα τα μέτρα για τους ρυπούς NMVOC και $\text{PM}_{2.5}$. Στο πλαίσιο αυτό διαφαίνεται η ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης των απογραφών/ προβλέψεων των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρυπών και της συνεχούς εκτίμησης των επιπτώσεων των εφαρμοζόμενων και προγραμματισμένων μέτρων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ελλάδα θα επιτύχει τις εθνικές της δεσμευσεις μέχρι το 2030.

Σχετικά γραφήματα ακολουθούν στις σελίδες 13-14

NO_x (1990-2017)**NMVOC (1990-2017)**

Έκδοση της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε στο έργο της Εποπτείας για τους τύπους οικοτόπων

Ιούλιος - Δεκέμβριος 2017

Το εγχειρίδιο αναπτύσσει το μεθοδολογικό πλαίσιο που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα την περίοδο 2013-2015 (και αφορούσε την περίοδο αναφοράς 2007-2012) με μια ολοκληρωμένη και τυποποιημένη bottom-up προσέγγιση εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων.

Μια προσέγγιση που απέδωσε αποτελέσματα βάσης (baseline reference data) με 9.867 τυποποιημένα πρωτόκολλα αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων (8520 πρωτόκολλα στους Τ.Κ.Σ. του δικτύου Natura 2000 που δεν ανήκουν στις περιοχές ευθυνης Φορέων Διαχείρισης και 1347 πρωτόκολλα σε θέσεις εκτός του δικτύου Natura 2000) μετά από εργασία πεδίου.

Αυτός ο όγκος δεδομένων αποτελεί πλέον την επιστημονική βάση για να διαχειριστούν επαρκώς οι φυσικοί τύποι οικοτόπων, τα είδη και ολόκληρες οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 στις οποίες περικλείονται, με σκοπό την διατήρηση της βιοποικιλότητας της Ελλάδας.

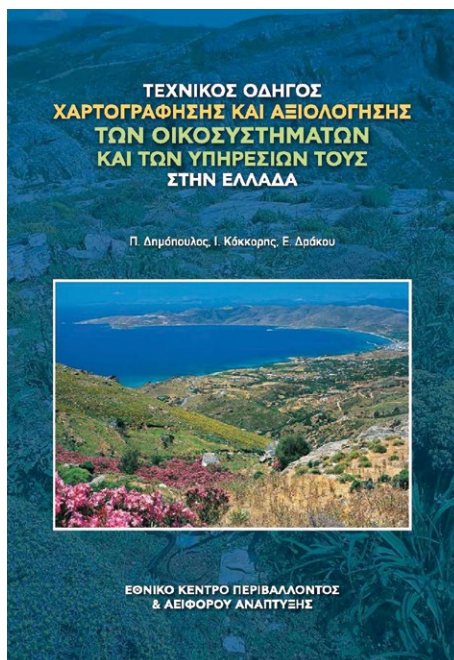
ΜΑΕΣ: Σύνταξη τεχνικού οδηγού χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στην Ελλάδα

Νοέμβριος 2017 - Φεβρουάριος 2018

Η καταγραφή, η αξιολόγηση και κατανόηση του Φυσικού Κεφαλαίου της χώρας μας αποτελεί πρωταρχικής σημασίας στόχο για τη λήψη διαχειριστικών, νομοθετικών και πολιτικών αποφάσεων κατά την κατάρτιση του αναπτυξιακού σχεδιασμού στα πλαίσια της διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Ο Τεχνικός Οδηγός χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με την υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Έργου LIFE-IP 4 NATURA, επιβεβαιώνουν την πολιτική βούληση για μία νέα και αποτελεσματική προσέγγιση για την διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας. Βάση αυτής της νέας προσέγγισης είναι ότι το Φυσικό Περιβάλλον είναι ταυτότητα αλλά και σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης της χώρας μας, εφόσον εξασφαλίζεται η αειφορική διαχείρισή του.

Στον Τεχνικό Οδηγό περιγράφονται οι μέθοδοι αναγνώρισης, χαρτογράφησης και αξιολόγησης των διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων που απαντώνται στην Ελλάδα, καθώς και των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχονται από τους διαφορετικούς τύπους οικοσυστημάτων.

Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ταμιευτήρα Κάρλας

Αύγουστος - Δεκέμβριος 2017

Το 2017 πραγματοποιήθηκε έκτακτο πρόγραμμα παρακολούθησης σχετικά με τις συνθήκες ποιότητας του νερού του Ταμιευτήρα της λίμνης Κάρλας. Τις εργαστηριακές αναλύσεις είχε αναλάβει το ερευνητικό κέντρο Δημόκριτος. Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις όσον αφορά τις κυανοτοξίνες σε δείγματα νερού, ψαριών και πτηνών, φυτοφάρμακα (πάνω από 200 ενώσεις) καθώς και συγκεκριμένες αζώτου και φωσφόρου.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος, οι συγκεντρώσεις κυανοτοξινών ευρέθησαν είτε μη-ανιχνεύσιμες είτε σε επίπεδα χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Σχετικά με τα φυτοφάρμακα από τις 226 ενώσεις που μελετήθηκαν ανιχνεύθηκαν χαμηλές συγκεντρώσεις ενός ζιζανιοκτόνου και μυκητοκτόνου (σε ένα δείγμα). Οι συγκεντρώσεις αζώτου και φωσφόρου επιβεβαιώνουν το οργανικό φορτίο που δέχεται ο ταμιευτήρας. Οι συγκεντρώσεις θρεπτικών συστατικών παραμένουν στις περισσότερες περιπτώσεις πάνω από τα επίπεδα χαρακτηρισμού της κατάστασης της λίμνης ως «καλή», γεγονός που δηλώνει ότι ο ταμιευτήρας συνεχίζει να δέχεται σημαντικές πιέσεις.

Γενικά κρίνεται απαραίτητη η συστηματική και μακροπρόθεσμη παρακολούθηση των παραμέτρων της λίμνης με στόχο τη συλλογή έγκυρων και αξιόπιστων δεδομένων και κατ' επέκταση τη λήψη αναγκαίων μέτρων βελτίωσης της κατάστασης των υδάτων.

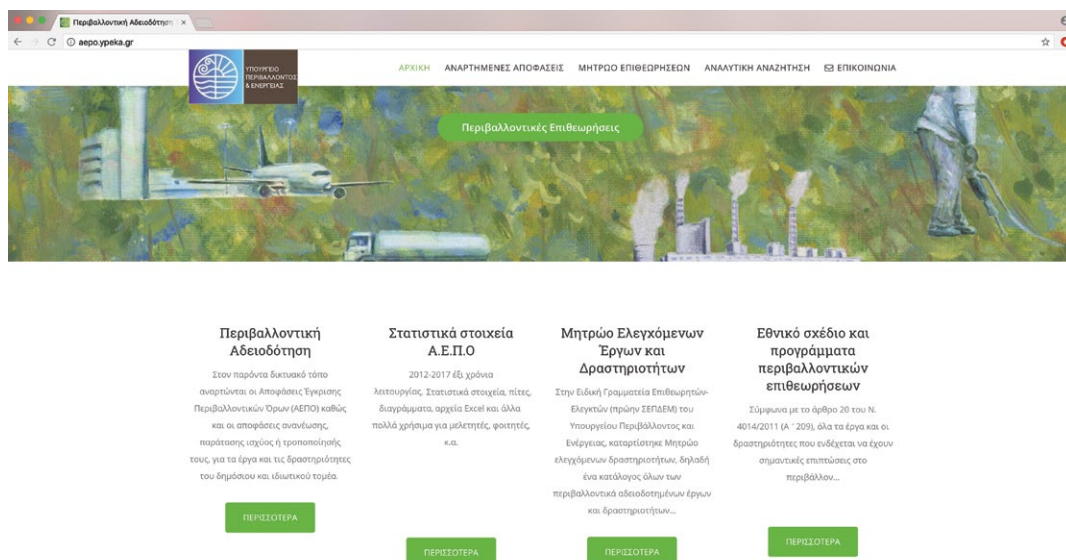
Κατασκευή διαδικτυακής εφαρμογής η οποία περιλαμβάνει βάση δεδομένων για την υποστήριξη της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων του ΣΕΠΔΕΜ, και εφαρμογή ιστοσελίδας ως σημείο διεπαφής με τον τελικό χρήστη (υπηρεσίες και πολίτες)

Νοέμβριος 2017 - Μάρτιος 2018

Με την έναρξη υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων εντός του 2017, και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να αναβαθμιστεί το υπάρχον Μητρώο Επιθεωρήσεων, διαμορφώθηκε διαδικτυακή εφαρμογή η οποία διευκολύνει το Σώμα Επιθεώρησης, Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (ΣΕΠΔΕΜ) του ΥΠΕΝ να επιτύχει τον αποτελεσματικό συντονισμό των αρμόδιων αρχών και την παρακολούθηση εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου. Στα πλαίσια της υποχρέωσης δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων των αυτοψιών με βάση την κείμενη νομοθεσία, η διαδικτυακή εφαρμογή συνεισφέρει ουσιαστικά στην ενίσχυση της διαφάνειας αναφορικά με τους περιβαλλοντικούς ελέγχους, αφού ο κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να γνωρίζει τους ελέγχους που έχουν ήδη διεξαχθεί από τις αρμόδιες για τον περιβαλλοντικό έλεγχο υπηρεσίες.

Ειδικότερα κατασκευάστηκε διαδικτυακή εφαρμογή για εξουσιοδοτημένους χρήστες - εκπροσώπους των περιφερειακών αρχών ελέγχου που θα έχουν πρόσβαση στη βάση μέσω κωδικών για την εισαγωγή στοιχείων που σχετίζονται με τους περιβαλλοντικούς ελέγχους. Στη βάση δεδομένων της εφαρμογής περιλαμβάνεται το Μητρώο ελεγχόμενων έργων & δραστηριοτήτων και ενσωματώνονται αλγόριθμοι με τους οποίους γίνεται η ανάλυση κινδύνου κάθε δραστηριότητας, εκτιμάται η συχνότητα ελέγχου και καταρτίζονται τα ετήσια προγράμματα ελέγχων.

Επιπλέον στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ που είναι το σημείο ελεύθερης πρόσβασης στον πολίτη θα περιλαμβάνονται αναφορές σχετικά με την πορεία των ελέγχων και τα αποτελέσματα (εργαλεία αναζήτησης, στατιστικά, στοιχεία κλπ).

Μέτρηση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου και αξιολόγηση ποιοτικής κατάστασης υδάτων σε φυσικές και τεχνητές λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας

Δεκέμβριος 2017 - Ιούνιος 2019

Γνωρίζετε ότι υπάρχει φυσική παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου απ' τις λίμνες μας; Οι εκπομπές αυτές δεν προσμετρούνται ως συνεισφορά στην ανθρωπογενή κλιματική αλλαγή, αλλά δρουν ως παράγοντας εκτίμησης της κατάστασης των υδάτων, παραγωγικότητας των οικοσυστημάτων των λιμνών και ακριβούς πρόβλεψης των εκπομπών άνθρακα. Οι τελευταίες είναι ζωτικής σημασίας για την αξιοπιστία των υπολογισμών που χρησιμοποιούνται για την κατανόηση του ρυθμού της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων ενός θερμότερου κόσμου.

Το ΕΚΠΑΑ ολοκλήρωσε ένα έργο μέτρησης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και αξιολόγησης της ποιοτικής κατάστασης υδάτων σε φυσικές και τεχνητές λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας.

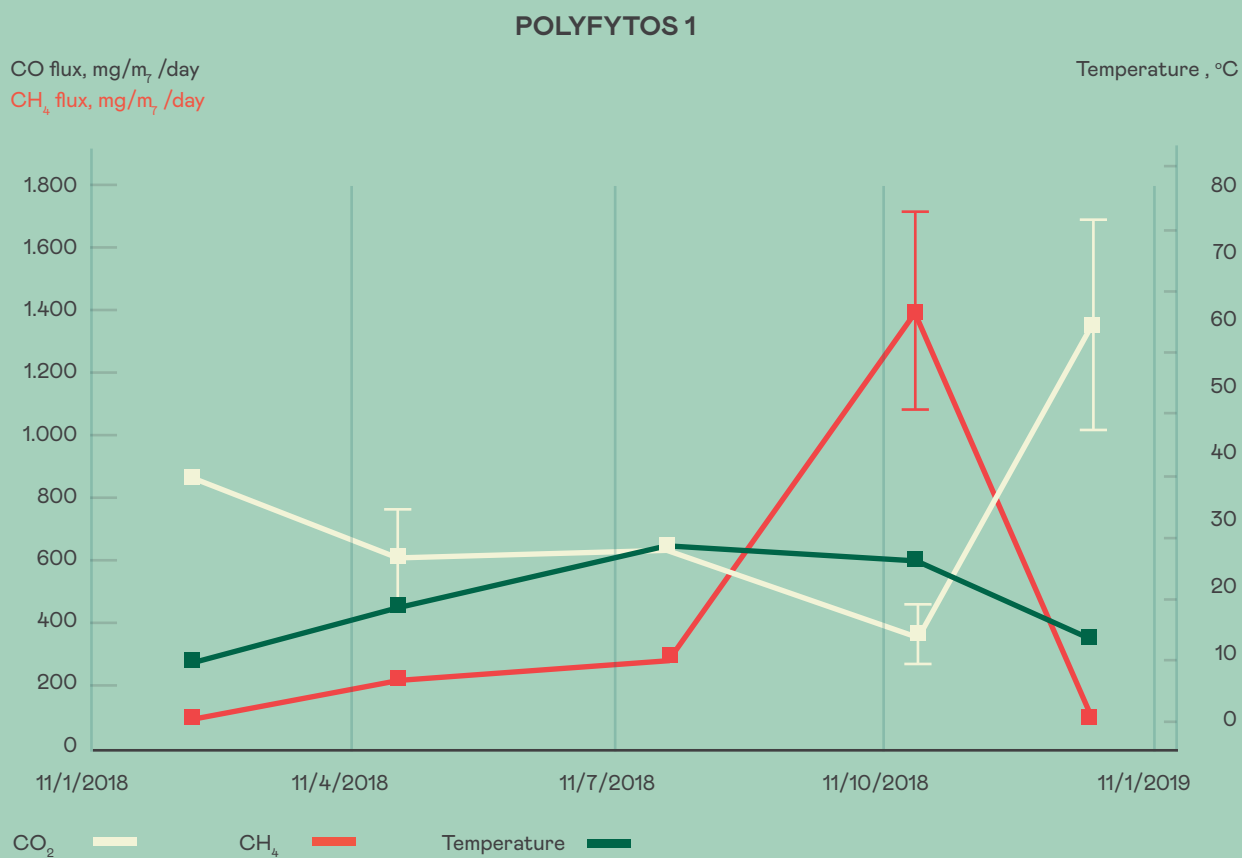
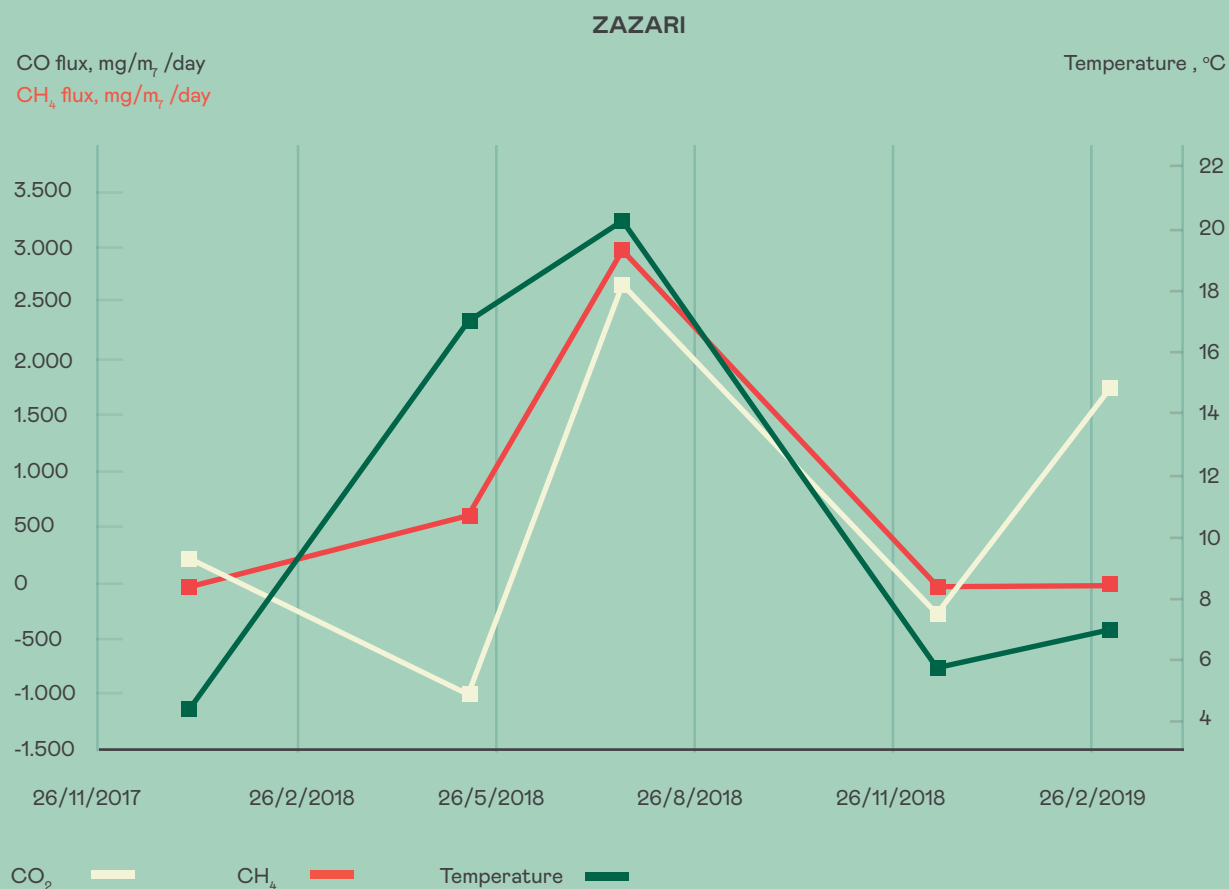
Συγκεκριμένα, οι μελετητές εντόπισαν ότι:

- Μία φυσική λίμνη, χωρίς συσσώρευση οργανικών συστατικών στον πυθμένα, παρουσιάζει χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Αντίθετα, νέες τεχνητές λίμνες με κατακλυσμένη φυτική ύλη (συσσώρευση οργανικών συστατικών) παρουσιάζουν υψηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
- Η μοντελοποίηση των εκπομπών έδειξε ότι μια ρυπασμένη φυσική λίμνη μπορεί να έχει σημαντικά υψηλότερες εκπομπές από μια τεχνητή. Πάντως μετά την πάροδο αρκετών ετών οι εκπομπές σταθεροποιούνται σε επίπεδα ίδιας τάξης μεγέθους.
- Όσον αφορά την ποιότητα των υδάτων, η κατάστασή τους είναι καλή και η όποια παρατηρούμενη επιβάρυνση/ υπέρβαση είναι είτε σποραδική, είτε σε μικρή έκταση.

Αντικείμενο του έργου ήταν η πραγματοποίηση μετρήσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (greenhouse gases - GHGs) και των ποιοτικών χαρακτηριστικών των υδάτων (και στο νερό τροφοδοσίας τους), σε τουλάχιστον δύο τεχνητές (Πολύφυτος και Ιλαρίωνας) και μία φυσική (Ζάζαρη) λίμνη της Δυτικής Μακεδονίας. Ο Πολύφυτος εμφάνισε τις χαμηλότερες εκπομπές CH_4 , αλλά υπολογίσιμες ποσότητες, ενώ η ροή εκπομπής CO_2 δεν είχε τις πολύ υψηλές διακυμάνσεις που παρουσίασαν οι άλλες δύο λίμνες. Σχετικά με την ποιότητα των υδάτων, η κατάσταση του νερού είναι καλή και η όποια παρατηρούμενη επιβάρυνση/ υπέρβαση είναι είτε σποραδική, είτε σε μικρή έκταση. Να σημειωθεί ότι η μοντελοποίηση των εκπομπών GHGs από τεχνητές λίμνες παρουσιάζει αβεβαιότητα, καθώς η πρόβλεψη και σύμφωνα με τις οδηγίες της UNESCO, συνιστάται να γίνεται σε βάθος εκατονταετίας αλλά τα διαθέσιμα πειραματικά δεδομένα καλύπτουν πολύ μικρότερο χρονικό εύρος. Οι προβλέψεις για τις εκπομπές CH_4 από τον Πολύφυτο είναι αυξημένες σε σχέση με του Ιλαρίωνα, και αυτό είναι σε συμφωνία με το διαφορετικό είδος και την ποσότητα της εγκλωβισμένης βιομάζας. Επίσης, η μοντελοποίηση των εκπομπών έδειξε ότι μια ρυπασμένη φυσική λίμνη μπορεί να έχει σημαντικά υψηλότερες εκπομπές από μια τεχνητή λίμνη. Εντούτοις, μετά την πάροδο αρκετών ετών (π.χ. 50 ετών) οι εκπομπές σταθεροποιούνται σε επίπεδα ίδιας τάξης μεγέθους.

Σχετικά γραφήματα ακολουθούν στις σελίδες 20-21

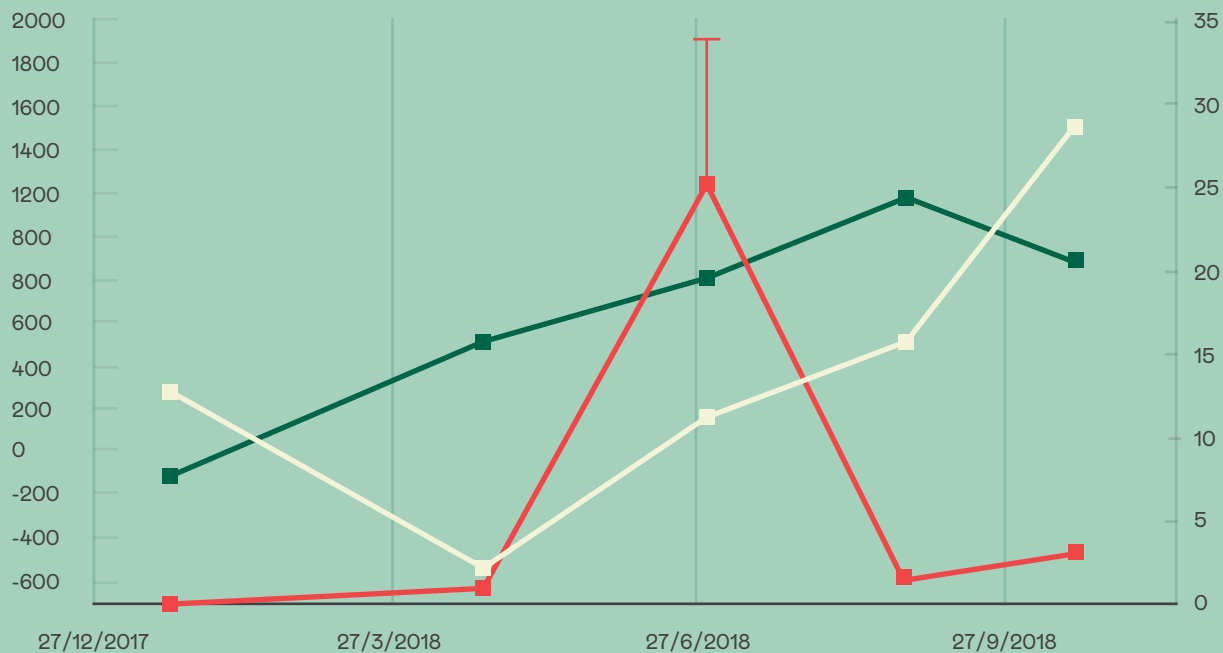

ILARIONAS

CO flux, mg/m₇ /dayCH₄ flux, mg/m₇ /day

Temperature, °C

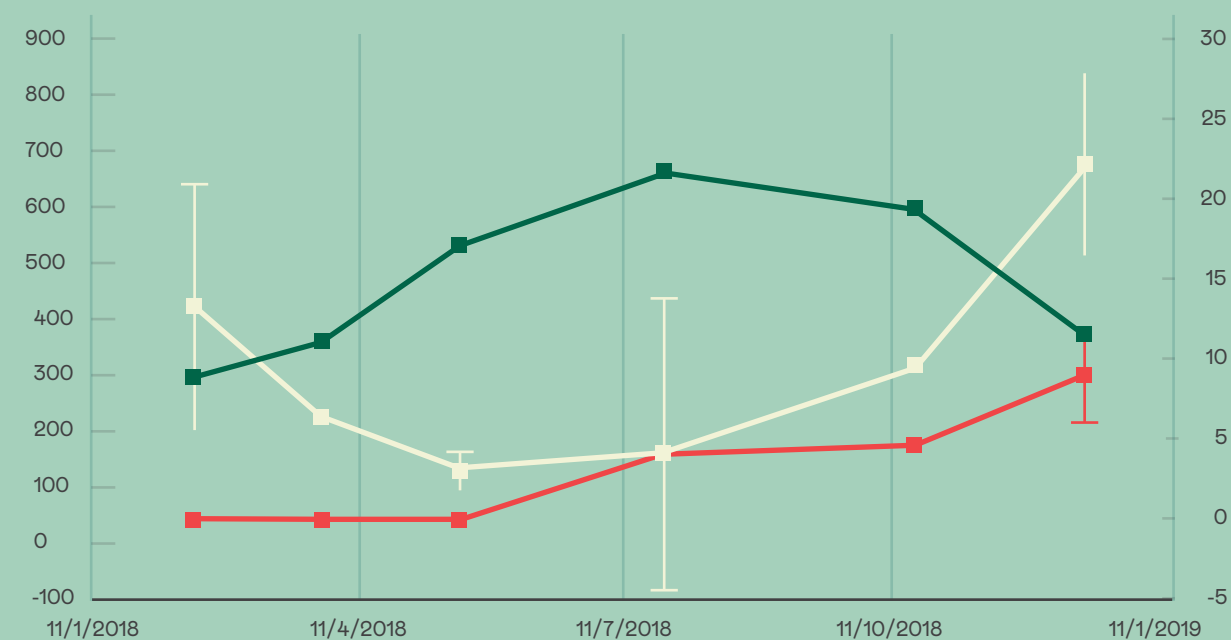
CO₂CH₄

Temperature

POLYFYTOS 2

CO flux, mg/m₇ /dayCH₄ flux, mg/m₇ /day

Temperature, °C

CO₂CH₄

Temperature

Πεταλούδες της Ελλάδας: Συνδέοντας την επιστήμη με την κοινωνία

Ιούνιος 2019 - Νοέμβριος 2020

Η δράση αφορά στη δημιουργία του πρώτου εθελοντικού προγράμματος βιοπαρακολούθησης από τους πολίτες, με επίκεντρο τις πεταλούδες της Ελλάδας. Συνεισφέρει άμεσα στην τήρηση των πολιτικών δεσμεύσεων της χώρας για την προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ιδίων των πολιτών. Συγκεκριμένα, συνάδει με την πολιτική δέσμευση για την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας έως το 2020, όπως τέθηκε στη συνδιάσκεψη κορυφής COP 10 και ιδιαίτερα με την επίτευξη των στόχων 7 και 12 (Aichi targets) και παράλληλα υποστηρίζει τους στόχους της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα. Σε εθνικό δε επίπεδο, εμπίπτει εντός των στόχων της πρόσφατης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για τη βιοποικιλότητα, και υποστηρίζει ιδιαίτερα τους δυο πρώτους στόχους, σχετικά με την αύξηση της γνώσης επί της βιοποικιλότητας και τη διατήρηση των ειδών της Ελλάδας.

Κίτρινο Ψάρι: Προστατεύοντας τα ψάρια και την φύση των ρεμάτων

Ιούνιος 2019 - Δεκέμβριος 2020

Αποτελεί έργο ευαισθητοποίησης και προστασίας των ρεμάτων με έμφαση στους ιχθυοπληθυσμούς, προσφέροντας μια καινοτόμο προσέγγιση στην επικοινωνία των επιστημόνων με την κοινωνία (science communication) μέσω της λειτουργίας των ψαριών ως «ενδείκτες της υγείας των ποταμίων οικοσυστημάτων και ειδικότερα τη διεθνώς γνωστή ετικέτα «Κίτρινο Ψάρι». Το σύμβολο-σήμα του ψαριού εφαρμόζεται σε μεγάλο αριθμό χωρών για να «προειδοποιεί» την παρουσία ψαριών και ζωντανών οργανισμών σε ρέματα και ποταμούς όπου οδηγούν αποχετεύσεις από το αστικό δίκτυο. Το μαρκάρισμα «κίτρινο ψάρι» γίνεται με μπογιά η οποία ψεκάζεται σε συγκεκριμένα σημεία σε δρόμους και αποχετεύσεις βάσει προδιαγραφών. Αυτή η πράξη ευαισθητοποίησης είναι διαδεδομένη σε αστικά και υπεραστικά τμήματα ρεμάτων στην Ευρώπη, στην Αμερική και στην Αυστραλία (γνωστό ως «storm drain marking») μία πράξη η οποία όμως ποτέ δεν έχει προωθηθεί στην Ελλάδα.

Το έργο αυτό θα εφαρμόσει και θα αναπτύξει της προδιαγραφές για την προώθηση της ένδειξης «Κίτρινο Ψάρι» για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Θα εισάγει και θα ερμηνεύει για πρώτη φορά το ζήτημα της διαβίωσης των ψαριών στα ρέματα από ειδικούς εμπειρογνώμονες επιστήμονες με τρόπο εκλαϊκευμένο και προσιτό με αποτέλεσμα η πρακτική αυτή να έχει συνέχεια σε πανελλαδικό επίπεδο.

Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Το ΕΚΠΑΑ συμμετέχει ενεργά ως
εταίρος σε ευρωπαϊκά προγράμματα
περιβαλλοντικής φύσεως από το 2017.

Interreg Europe - INVALIS:
Protecting European Biodiversity from
Invasive Alien Species (PGI05271 INVALIS)

Διάρκεια: 5 έτη
(Ιούνιος 2018 – Μάιος 2023)

Προϋπολογισμός: 1,38 εκατ. €
(85% χρηματοδότηση από ΕΕ)

Εταιρικό σχήμα:

- Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (επικεφαλής εταίρος)
- Lombardy Foundation for the Environment (Ίδρυμα για το Περιβάλλον της Λομβαρδίας)
- Regional Ministry for environment and rural, agricultural policies and territory
- Regional Government of Extremadura (Περιφέρεια της Εξτρεμαδούρα, Γενική Διεύθυνση περιβάλλοντος και αγροτικής πολιτικής)
- Corsican Agency of Environment (Οργανισμός Περιβάλλοντος της Κορσικής)
- Bucharest-Ilfov Regional Development Agency (Οργανισμός Περιφερειακής Ανάπτυξης Βουκουρεστίου-Ilfov)
- Institute of Sciences, Technologies and Agroenvironment of the University of Porto (Ινστιτούτο Επιστημών, Τεχνολογίας και Αγροπεριβάλλοντος του Πανεπιστημίου του Πόρτο)
- Zemgale Planning Region (Οργανισμός Περιφερειακής Ανάπτυξης Βουκουρεστίου-Ilfov)

Το έργο με τίτλο “Protecting European Biodiversity from Invasive Alien Species” (Προστασία της Ευρωπαϊκής Βιοποικιλότητας από τα Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη) - INVALIS, συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Interreg Europe της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το INVALIS ενώνει 7 εταίρους από 7 χώρες με σκοπό τη διαμόρφωση και εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών για την αντιμετώπιση του προβλήματος των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών που αποτελούν βασική απειλή για τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η υλοποίηση του έργου αναμένεται να δώσει τη δυνατότητα στις συμμετέχουσες τοπικές και περιφερειακές αρχές να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις που σχετίζονται με βιολογικές εισβολές.

LIFE - NanoEXPLORE: Integrated approach for exposure and health effects monitoring of engineered nanomaterials in workplaces and urban areas (LIFE17 ENV/GR/000285)

Διάρκεια: 53 μήνες
(Σεπτέμβριος 2018 – Φεβρουάριος 2022)

Προϋπολογισμός: 1,35 εκατ. €
(60% χρηματοδότηση από ΕΕ)

Εταιρικό σχήμα:

- ALCON Consultant Engineers Ltd, ALCON (Ελλάδα) (επικεφαλής εταίρος)
- Instituto Tecnológico del Embalaje, Transporte y Logística, ITENE (Ισπανία)
- Institut Universitaire romand de Santé au Travail, IST (Ελβετία)
- National Centre for the Environment and Sustainable Development, NCESD (Ελλάδα)
- RAMEM S.A., RAMEM (Ισπανία)
- Università degli Studi di Torino, UNITO (Ιταλία)
- Yordas Limited, Yordas (Ηνωμένο Βασίλειο)

Το έργο με τίτλο “Integrated approach for exposure and health effects monitoring of engineered nanomaterials in workplaces and urban areas” (Ολοκληρωμένη προσέγγιση των επιπτώσεων έκθεσης μηχανικών υλικών στην ανθρώπινη υγεία σε χώρους εργασίας και σε αστικές περιοχές) - LIFE NanoEXPLORE συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το LIFE NanoEXPLORE είναι διεπιστημονικό έργο, στο οποίο συμμετέχουν 7 εταίροι από 5 χώρες, με σκοπό τη διερεύνηση των επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία από την έκθεση των ανθρώπων σε νανοσωματίδια σε περιβάλλοντα εργασίας καθώς και σε αστικές περιοχές. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας-κατασκευής πρότυπης συσκευής για τη μέτρηση των νανοσωματιδίων στην ατμόσφαιρα και τη διεξαγωγή προγράμματος μετρήσεων βιοδεικτών, με σκοπό τη διαπίστωση πιθανών επιπτώσεων στη υγεία των ανθρώπων από την έκθεση σε νανοσωματίδια.

adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα

LIFE-IP ADAPTInGR: “Climate Change Adaptation Observatory: Monitoring, supporting and driving adaptation policy implementation in Greece” (LIFE17 IPC/GR/000006)

Διάρκεια: 8 έτη
(Ιανουάριος 2019 – Δεκέμβριος 2026)

Προϋπολογισμός: 14,19 εκατ. €
(58,73% χρηματοδότηση από ΕΕ)

Εταιρικό σχήμα:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (συντονιστής έργου)
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Πράσινο Ταμείο
- Ένωση Περιφερειών Ελλάδος
- Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος
- Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης
- Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδος, Δυτικής Ελλάδος και Ιόνιων Νήσων
- Δήμοι Κατερίνης, Λαρισαίων, Αγ.Αναργύρων-Καματερού, Ρόδου
- ΔΕΥΑ Κομοτηνής
- Ακαδημία Αθηνών
- Τράπεζα της Ελλάδος
- Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
- Μαριολοπούλειο
- Καναγκίνειο Ίδρυμα Επιστημών Περιβάλλοντος

Το έργο με τίτλο “Boosting the implementation of adaptation policy across Greece” (Ενισχύοντας την εφαρμογή πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα) - LIFE-IP ADAPTInGR συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το LIFE-IP ADAPTInGR αποτελεί ένα ολοκληρωμένο έργο LIFE (LIFE Integrated Project) που εγκρίθηκε για την Ελλάδα με συνολικά 19 εταίρους και στόχο την υποστήριξη της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής (ΠεΣΠΚΑ), με κατάλληλες δράσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνει δράσεις υποστήριξης και δημιουργίας κατάλληλων υποδομών του ΥΠΕΝ, ο οποίος είναι και ο κεντρικός φορέας διαμόρφωσης και εφαρμογής της εθνικής πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, δράσεις οικοδόμησης δυναμικού για την ενίσχυση των Περιφερειών κατά την εφαρμογή και παρακολούθηση των ΠεΣΠΚΑ, υποστηρικτικές δράσεις για τη διαμόρφωση σχεδίων προσαρμογής από Δήμους της χώρας στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων, καθώς και έργα πιλοτικού χαρακτήρα σε επιλεγμένες Περιφέρειες και Δήμους, τα οποία θα αποτελέσουν καλά παραδείγματα και πρότυπα για εφαρμογή σε άλλες περιοχές της χώρας.

LIFE-IP CEI Greece
(LIFE-IP Circular economy
implementation in Greece)

Διάρκεια: 8 έτη

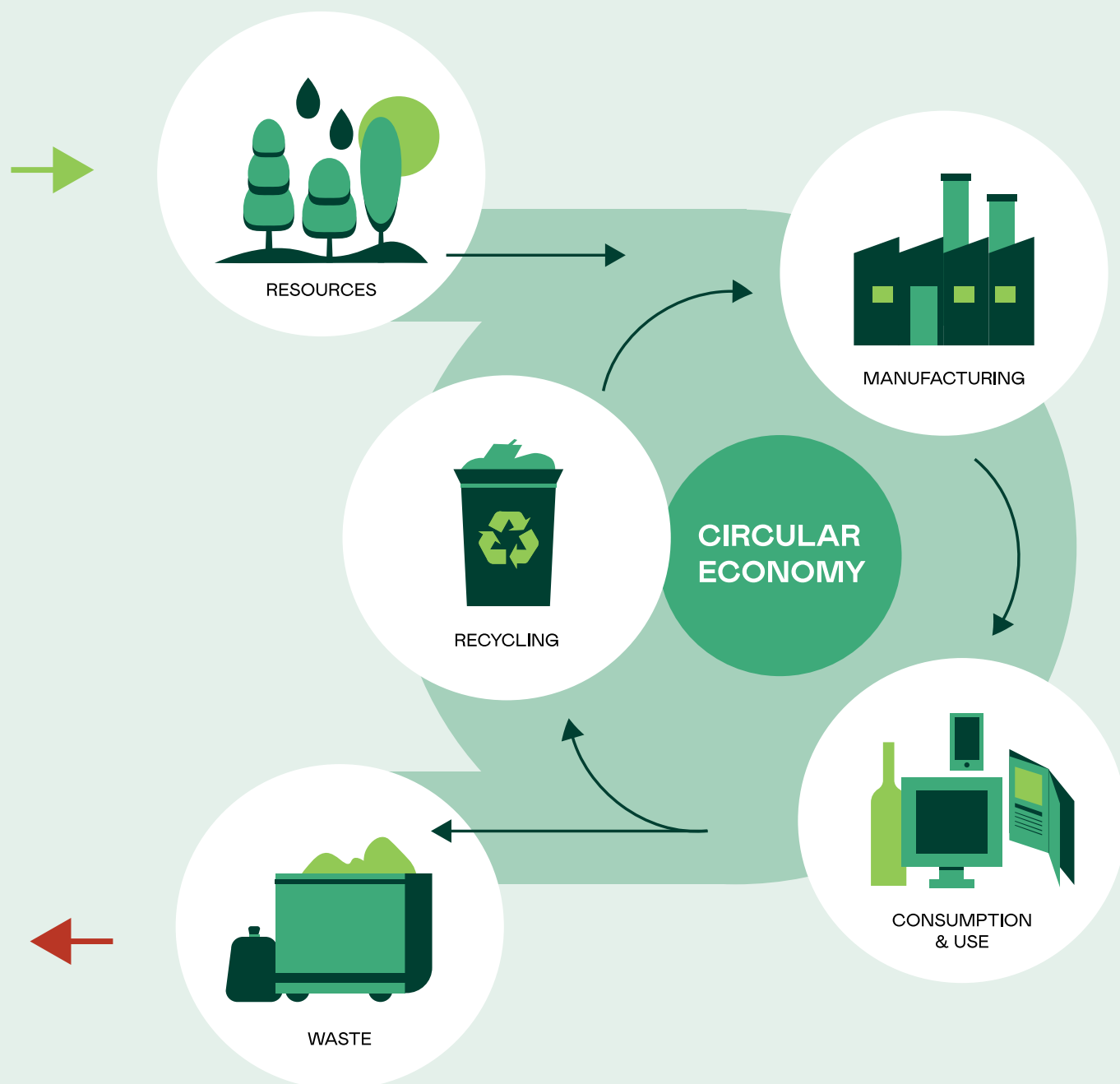
Προϋπολογισμός: 16,7 εκατ. €

Εταιρικό σχήμα:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (συντονιστής έργου)
- Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης
- Πράσινο Ταμείο
- Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης
- Δήμοι Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Αλοννήσου, Πάρου, Αντίπαρου, Τήνου, Θήρας, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης και Ναυπακτίας
- Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
- Δίκτυο Αειφόρων Νήσων 'ΔΑΦΝΗ'
- Terra Nova ΕΠΕ
- ΦοΔΣΑ Δυτικής Μακεδονίας 'ΔΙΑΔΥΜΑ'
- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- ΕΛΟΤ

Το έργο με τίτλο “Circular economy implementation in Greece” και ακρωνύμιο LIFE-IP CEI Greece συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το LIFE-IP CEI Greece αποτελεί ένα ολοκληρωμένο έργο LIFE (LIFE Integrated Project) που εκπονείται για την Ελλάδα με συνολικά 19 εταίρους και στόχο την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων, καθώς και της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία. Η εφαρμογή των παραπάνω θα γίνει μέσω της υλοποίησης επιδεικτικών δράσεων στους Δήμους που συμμετέχουν στο έργο, όπως η οργάνωση συλλογής και διαχείρισης όλων των ρευμάτων αποβλήτων σε νησιωτικούς και ορεινούς δήμους, η προετοιμασία της χώρας για τις νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις για τα απορρίμματα και την κυκλική οικονομία π.χ. πλαστικά μιας χρήσης, η δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, η ανάπτυξη προτύπων, κλπ. Επίσης, στους στόχους του έργου είναι η ανάπτυξη δεικτών παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας, καθώς και της δημιουργίας χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυσή της μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση.

Περιβαλλοντική Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση

Με σκοπό την ανάδειξη του σπουδαίου ρόλου του ΕΚΠΑΑ σε ζητήματα περιβάλλοντος και αειφορίας, την ανάδειξη του ρόλου και των θετικών του δράσεών του, την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού για τις δυνατότητες ανάπτυξης του ΕΚΠΑΑ σε καινούργιους και καινοτόμους τομείς, την άμεση, έγκυρη και τεκμηριωμένη πληροφόρηση για τη λειτουργία του οργανισμού και τις διαδικασίες που αφορούν στην υλοποίηση των έργων, καθώς και τη διάδοση και την προβολή των πρακτικών και των αποτελεσμάτων του ΕΚΠΑΑ, το ΕΚΠΑΑ προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- Κατασκευή και λειτουργία ιστοσελίδας

- Κατασκευή και λειτουργία σελίδας κοινωνικής δικτύωσης

Στα ως άνω δίκτυα αναρτάται υλικό σχετικό με τα έργα και τις δράσεις του ΕΚΠΑΑ. Εντός του 2019 αναβαθμίστηκε η ιστοσελίδα του ΕΚΠΑΑ προκειμένου να ανταποκρίνεται στις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις και τον αυξανόμενο όγκο εργασιών του φορέα.

Επιπλέον, το ΕΚΠΑΑ αναλαμβάνει δράσεις για τη διάδοση της περιβαλλοντικής πολιτικής, τη συνεργασία των περιβαλλοντικών φορέων και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, το ΕΚΠΑΑ είχε ενεργό ρόλο στις ακόλουθες εκδηλώσεις, ημερίδες και σεμινάρια.

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Επιμόρφωσης «Ενέργεια για Ζωή Ταξιδεύει»

Η «Ενέργεια για Ζωή Ταξιδεύει» είναι ένα πρόγραμμα σε απομακρυσμένους προορισμούς, που απευθύνεται στους μαθητές αλλά και στους κατοίκους των νησιών, με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών στη θεωρία αλλά και στην πράξη για ζητήματα σχετικά με το σεβασμό και τη διατήρηση της περιβαλλοντικής μας κληρονομιάς, της αειφόρου ανάπτυξης και των μεθόδων διαχείρισης της ενέργειας και των φυσικών μας πόρων. Το πρόγραμμα υλοποιείται από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Αγונה Γραμμή Γόνιμη» με χορηγία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια, τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, έχει την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πραγματοποιείται μέσα στο διάστημα Οκτώβριος – Μάιος.

Το ΕΚΠΑΑ συμμετείχε στο πρόγραμμα την άνοιξη του 2017 μέσω των εργαστηρίων “Ζώντας σε έναν πλαστικό κόσμο – Μικροί ενεργοί πολίτες σε δράση!” στη Δονούσα και “Αειφόρος ανάπτυξη των θαλάσσιων πόρων από μικρούς, ενεργούς πολίτες” στην Κεφαλλονιά.

ΗΜΕΡΙΔΑ

Συνάντηση διαλόγου για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και το Περιβάλλον**15 Μαρτίου 2017****Αμφιθέατρο ΥΠΕΝ, Αθήνα**

Η συνάντηση αποτέλεσε το πρώτο στάδιο διαμόρφωσης μιας πλατφόρμας διαλόγου μεταξύ ΕΚΠΑΑ (ΥΠΕΝ) και κοινωνικών εταίρων σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Αναπτύχθηκαν διεξοδικά τα θέματα:

- «Πρόσφατες εξελίξεις σε Διεθνές, Ευρωπαϊκό και Εθνικό Επίπεδο»
- «Το Εθνικό Πλαίσιο Εφαρμογής των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης»
- «Αλληλοεπίδραση Κράτους με Κοινωνικούς Εταίρους»

ΗΜΕΡΙΔΑ

Η Κοινωνική Οικονομία ως πυλώνας Αειφόρου Ανάπτυξης: Εφαρμογές στην Ενέργεια και τα Απορρίμματα**7 Δεκεμβρίου 2017****The Hub Events, Αθήνα**

Σκοπός της ημερίδας ήταν η ενημέρωση σχετικά με την κοινωνική οικονομία και το πώς αυτή μπορεί να αποτελέσει πυλώνα της αειφόρου ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας νέες θέσεις εργασίας, εύρωστη οικονομική δραστηριότητα, υγιή επιχειρηματικότητα αλλά και προστασία του περιβάλλοντος.

Η ημερίδα επεδίωξε τη δημιουργία βάσης διαλόγου και πληροφόρησης για τους τρόπους με τους οποίους οι δραστηριότητες αυτές θα εξελιχθούν σε στρατηγικό εργαλείο παραγωγικής ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας. Στην ημερίδα αναπτύχθηκαν και συζητήθηκαν οι εξελίξεις σχετικά με το νέο νομοσχέδιο για τις ενεργειακές κοινότητες καθώς και με το νέο νομοσχέδιο για την ανακύκλωση.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Καλές πρακτικές για τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας κατά την ανάπτυξη αιολικών πηγών ενέργειας σε προστατευόμενες περιοχές

30 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 2017
Αμφιθέατρο ΥΠΕΝ, Αθήνα

Το τεχνικό σεμινάριο διοργανώθηκε σε συνεργασία με το ΥΠΕΝ, στο πλαίσιο διεξαγωγής διαλόγου και ανταλλαγής εμπειρίας, για την παρουσίαση και συζήτηση θεμάτων στρατηγικής χωροθέτησης, σχεδιασμού, περιβαλλοντικής αδειοδότησης και λειτουργίας αιολικών πάρκων, με γνώμονα και τις απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) και περί διατήρησης των άγριων πτηνών (Οδηγία 2009/147/ΕΚ). Το σεμινάριο διοργανώθηκε με παραίνεση και υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς θεωρείται ένα σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη κοινού υποβάθρου και διαλόγου για τη βιώσιμη και περιβαλλοντικά φιλική ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας.

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Η εφαρμογή των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ως Εργαλείο Διαχείρισης του Περιβάλλοντος

28 Φεβρουαρίου - 1 Μαρτίου 2018
Αμφιθέατρο ΥΠΕΝ, Αθήνα

Η διημερίδα συνδιοργανώθηκε από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, το ΕΚΠΑΑ και το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Στόχος της ήταν η ενημέρωση και η εκπαίδευση του πολιτικού, επιστημονικού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων της χώρας στο πεδίο των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών (Ecosystem Services), για τις οποίες, σύμφωνα με τον Στόχο 2, Δράση 5^η της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα, τα Κράτη-Μέλη καλούνται να χαρτογραφήσουν και να αξιολογήσουν τα οικοσυστήματά τους και τις υπηρεσίες τους: οικονομική αποτίμηση και αποτίμηση φυσικού κεφαλαίου (MAES - Map and Assess Ecosystems and their Services).

ΗΜΕΡΙΔΑ

Η εφαρμογή των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ως Εργαλείο Διαχείρισης του Περιβάλλοντος**26 Απριλίου 2018****ΚΕΔΕΑ, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη**

Η ημερίδα συνδιοργανώθηκε από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, το ΕΚΠΑΑ και τα Τμήματα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Σκοπός της ήταν η ενημέρωση και η εκπαίδευση του πολιτικού, επιστημονικού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων της χώρας, στο πεδίο των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών (Ecosystem Services), για τις οποίες, σύμφωνα με τον Στόχο 2, Δράση 5^η της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα, τα Κράτη-Μέλη καλούνται να χαρτογραφήσουν και να αξιολογήσουν τα οικοσυστήματά τους και τις υπηρεσίες τους: οικονομική αποτίμηση και αποτίμηση φυσικού κεφαλαίου (MAES - Map and Assess Ecosystems and their Services).

ΗΜΕΡΙΔΑ

Η Προστατευόμενη Περιοχή Κάρλας – Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου: τα προβλήματα, οι προοπτικές, το νέο θεσμικό πλαίσιο**2 Μαρτίου 2018,****Αμφιθέατρο ΤΕΕ Μαγνησίας**

Η ημερίδα συνδιοργανώθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κα.Μα.Κε.Βε., το ΕΚΠΑΑ, την Περιφέρεια Θεσσαλίας - Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων και τον Δήμο Ρήγα Φεραίου, στην οποία παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης Ταμιευτήρα Κάρλας κατά την περίοδο Αυγ-Νοε 2017, συζητήθηκε η υφιστάμενη κατάσταση και οι προοπτικές της Προστατευόμενης Περιοχής Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου, καθώς και τα έργα επαναδημιουργίας της λίμνης Κάρλας, σε σύνδεση με την 1η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Παρουσίαση της Έκθεσης για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα

1 Νοεμβρίου 2018
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αθήνα

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από το ΕΚΠΑΑ για την παρουσίαση της Έκθεσης Κατάστασης Περιβάλλοντος στην Ελλάδα 2018 στο αρμόδιο υπουργείο, στις αρμόδιες αρχές και φορείς καθώς και το ενδιαφερόμενο κοινό. Την εκδήλωση προλόγισε η Πρόεδρος του ΕΚΠΑΑ, κα Βροντίση Ζωή ενώ απεύθυναν χαιρετισμούς ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος & Ενέργειας, κ. Φάμελλος Σωκράτης, ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Δημαράς Γιώργος, καθώς και η Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής, κα Ιγγλέζη Κατερίνα.

Κεντρικοί ομιλητές ήταν ο Διευθυντής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών ΙΕΠΒΑ, κ. Μιχαλόπουλος Νικόλαος για την ενότητα «Κλιματική Αλλαγή, Ποιότητα Ατμόσφαιρας, Ακουστικό Περιβάλλον», η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, κα Γκίνη Μαρία, για την ενότητα «Διαχείριση Υδατικών Πόρων», η αναπλ. καθηγήτρια Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών από το Παν. Ιωαννίνων, κα Κατή Βασιλική για την ενότητα «Φύση-Βιοποικιλότητα» και ο περιβαλλοντολόγος κ. Σωτηρόπουλος Ανδρέας εκ μέρους της Terra Nova ΕΠΕ για την ενότητα «Διαχείριση Αποβλήτων».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Πρώτη Περιφερειακή Παρουσίαση της Έκθεσης για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα

7 Απριλίου 2019
Επιμελητήριο Κορινθίας, Κόρινθος

Ο ΕΚΠΑΑ διοργάνωσε την πρώτη περιφερειακή παρουσίαση της Έκθεσης για την Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα 2018. Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος κος Γεώργιος Δημαράς, ενώ προλόγισε η Πρόεδρος του ΕΚΠΑΑ, κα Βροντίση Ζωή. Κεντρικοί ομιλητές ήταν η κα Δ. Λυμπεροπούλου, μέλος του ΔΣ ΕΚΠΑΑ, ο κ. Π. Βαρελίδης, εκτ. χρέη Δ/ντη ΕΚΠΑΑ & μέλος του ΔΣ ΕΚΠΑΑ, ο κ. Α. Σωτηρόπουλος, Περιβαλλοντολόγος MSc, εκ μέρους της Terra Nova ΕΠΕ και ο κ. Ν. Μιχαλόπουλος, καθηγητής, Δ/ντης ΙΕΠΒΑ εκ μέρους του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

Παρουσιάστηκαν οι ενότητες της έκθεσης: Διαχείριση Αποβλήτων, Διαχείριση Υδατικών Πόρων, Φύση-Βιοποικιλότητα, Κλιματική Αλλαγή - Ποιότητα Ατμόσφαιρας - Ακουστικό Περιβάλλον.

Υποστήριξη ΥΠΕΝ στο Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Το ΕΚΠΑΑ υποστήριξε το ΥΠΕΝ κατά τη διεξαγωγή του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη (HLPF, Νέα Υόρκη, έδρα ΟΗΕ, 9-18 Ιουλίου 2018).

Η χώρα μας παρουσίασε κατά το φετινό Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη την Εθνική Εθελοντική Αξιολόγηση (VNR) για την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals – SDGs), με τη συμμετοχή εκπροσώπων Υπουργείων και εμπλεκόμενων φορέων, με σημαντικότερη την εμπλοκή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΠΑΑ ανέλαβε την επιμέλεια και οργάνωση Εκθεσης φωτογραφικού και άλλου οπτικοακουστικού υλικού, κατά τη διάρκεια του HLPF, στην Νέα Υόρκη, στην έδρα του ΟΗΕ, 9-18 Ιουλίου 2018, σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Υπουργείο Τουρισμού και το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής), υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εξωτερικών και με την υποστήριξη της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον ΟΗΕ.

Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΕΚΠΑΑ και Σερβικού Οργανισμού Περιβάλλοντος

Τον Ιούνιο 2019 υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του ΕΚΠΑΑ και του Σερβικού Οργανισμού Περιβάλλοντος, σε συνέχεια συναφούς μνημονίου συνεργασίας μεταξύ των δύο Υπουργείων. Το μνημόνιο συνεργασίας προβλέπει την εκπόνηση κοινών προγραμμάτων, τη διεξαγωγή κοινών ημερίδων, την ανταλλαγή πληροφοριών πάνω σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής, πληροφορίας και τεχνολογίας (βέλτιστων πρακτικών) σε θέματα κλιματικής αλλαγής, αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων, προστασίας της φύσης, ποιότητας της ατμόσφαιρας, βιομηχανικής ρύπανσης κλπ., την ανταλλαγή επισκέψεων, τη μεταφορά τεχνογνωσίας σε ότι αφορά την εναρμόνιση με το ενωσιακό κεκτημένο κλπ.

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ)

Έπαυλη Καζούλη, Λεωφ. Κηφισίας 241

Κηφισιά, Τ.Κ. 14561, Αθήνα

T +30 210 8089271, 3 | F +30 210 8084707 | E info-ekpaa@prv.ypeka.gr

<http://ekpaa.ypeka.gr/>

ΕΚΠΑΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ